

[Finansministeren.]

er formentlig lavt regnet at sætte dette til ca. 7 øre pr. time eller 2 pct. af den gennemsnitlige timefortjeneste.

Statens regler for tilståelse af uniform og arbejdstøj har også økonomisk betydning, men da der er tjenestemænd, for hvem denne ordning ikke har interesse, skal jeg undlade at omsætte dette gode i procenttal.

Det bør endelig anføres, at tjenestemændene har en vidtgående adgang til at avancere fra de bundklasser, hvis lønninger foran er benyttede ved udregningen, til højere lønnede klasser.

Det er lavt regnet, hvis værdien af disse tjenestemandsgoder sættes til 15 pct. af lønnen. Tager man adgangen til advancement med, ville man ikke kunne indvende noget afgørende imod at regne med en 20 pct.s forhøjelse, og hvis denne forhøjelse lægges til de timefortjenester, jeg har angivet for tjenestemændene i 14. og 16. lønningsklasse, beregnet på grundlag af 2 400 arbejdstimer pr. år, vil det ses, at statens lønningsniveau i 1946 udmærket tåler sammenligning med lønningsniveauet i de fri erhverv, og jeg finder det ikke rimeligt, om man ved vurderingen af statens lønninger bortser fra de virkelig betydelige tjenestemandsgoder.

Med hensyn til udviklingen efter 1946 er det rigtigt, at der er sket en forskydning af de to lønningsniveauer, og at denne forskydning er i tjenestemændenes disfavør. Det sidste kvartal, for hvilket der foreligger udregninger fra statistisk departement over arbejdsfortjenester i de fri erhverv, er januar kvartal 1948. Hvis timefortjenesten i de fri erhverv opgøres på samme måde, som jeg foran har gjort for april kvartal 1946, ligger timefortjenesten for den faglærte arbejder i København 67 øre, for den ufaglærte arbejder i provinsen 21 øre, for den ufaglærte arbejder i København også 21 øre og for den ufaglærte arbejder i provinsen 1 øre over de tilsvarende timefortjenester for tjenestemænd. Der er selvfølgelig heller ikke her taget hensyn til de 15 à 20 pct., som tjenestemandsgoderne udgør, og hvis disse medregnes, vil statens lønningsniveau stort set stadig kunne hævde sig i forhold til privatindustriens, bortset fra de faglærte arbejdere i København. Men det må på den anden side indrømmes, som jeg allerede har antydnet, at den margin, der fandtes i tjenestemændenes favør i 1946, er blevet væsentlig mindre, ja, for visse områder er helt udfyldt.

Som bekendt blev der jo indgået nye

lønningsoverenskomster i privatindustrien i marts d. å. Hvilken virkning de har haft på arbejdsfortjenesterne, er det ikke let at sige helt nøjagtigt, da tallene fra Statistisk Departement for april kvartal ikke foreligger. I statistiske efterretninger for september d. å. har departementet anslået gennemsnitsværdien til 10 øre pr. time. Tallene varierer betydeligt fra fag til fag, og det er givet, at for adskillige fag ligger tallet over de 10 øre. Imidlertid er det jo givet, at der til den foran omtalte forskydning i tjenestemændenes disfavør er sket en yderligere forringelse ved overenskomsterne af marts d. å.

Det må erindres, at arbejdsfortjenesten i de frie erhverv ikke alene bestemmes af overenskomstens regler, der jo i mange tilfælde kun giver en ramme for aflønningen, men at forholdet imellem tilbud og efterspørgsel af arbejdskraft også over indflydelse på, hvorledes overenskomsten bruges, og dermed på de lønninger, som opnås. Lønningsniveauet er med andre ord i nogen grad konjunkturpræget. Det kan derfor diskuteres, i hvilken udstrækning disse konjunkturprægede fortjenester bør være bestemmende for statens aflønning af tjenestemændene. Ordningen mellem staten og dens tjenestemænd hviler jo på det grundlag, at tjenestemandsstillingen er en varig stilling, en livsgerning med sikring imod arbejdsløshed og sygdom, med pension ved afgang etc.

Medens jeg altså på den ene side må hævde, at der ved den utilfredshed, som visse grupper af tjenestemænd har ladet komme til orde med hensyn til deres nuværende lønningsforhold, bortses fra de her fremhævede forhold, har jeg på den anden side erkendt, at der er sket en så stor forskydning imellem de to lønningsniveauer — statens og privatindustriens —, at den margin, som fandtes i 1946, i det væsentlige er forsvundet. Jeg har ikke ment det muligt at efterkomme alle de af organisationerne overfor mig stillede krav, men jeg har fundet det både rimeligt og retfærdigt at supplere tjenestemandsløvens regler med et midlertidigt tillæg, således som det fremgår af det forelagte forslag.

Som det fremgår af forslaget er også pensionisterne medtaget, idet jeg dog for deres vedkommende har foreslået, at det midlertidige tillæg, der ydes dem, kun udgør halvdelen af tjenestemændenes. I de betragtninger, jeg har fremført som motivering for at yde et ekstraordinært tillæg til tjenestemandslønnen, er der i og for sig ikke noget holdepunkt for et supplement til pensioner-